

ПОЛІТЕХНІК

23 грудня
2020 р.

№ 13–14
(2555–2556)

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Видається
з 1 січня 1951 р.

<http://polytechnic.kpi.kharkov.ua>

З Новим роком і Різдва Христовим! Щастя всім і здоров'я!

Євген Сокол, ректор НТУ «ХПІ», член-кореспондент Національної академії наук України, доктор технічних наук, професор.

Сьогодні, в переддень Новорічного свята та Різдва Христового, хочу привітати викладачів, студентів і співробітників університету! Разом ми виконували складні завдання року, що минає, разом святкували ювілей НТУ «ХПІ», разом будемо працювати далі, множити добрі діла, зміцнювати наш вуз, творчо й відповідально робити свою справу.

135-річчя нашого Політеху ми зустріли новими досягненнями в усіх напрямках діяльності — підготовці фахівців, наукових дослідженнях, розвитку матеріальної бази, поширенні міжнародної співпраці. Держава високо оцінила нашу працю, майже 300 викладачів, студентів і співробітників на честь ювілею НТУ «ХПІ» нагороджені медалями, нагрудними знаками, Почесними грамотами.

Ювілейний рік пройшов у незвичних для нас умовах, спричинених коронавірусом. Карантинні обмеження змусили нас перейти на онлайн навчання. І викладачі, і студенти доклали належних зусиль, і ми успішно впоралися з усіма етапами навчального процесу без зниження якості освіти.

Звітуючи за п'ять років, що минули від попереднього ювілею університету, ми відзначили очевидні досягнення нашого колективу. В галузі освіти даний старт новим педагогічним технологіям — дуальної формі організації навчального процесу, проєктному навчанню, створено Innovation Campus, у якому діє унікальна програма принципово іншої підготовки ІТ-фахівців. Багато зроблено в галузі наукових досліджень — за ці п'ять років наші вчені отримали 7 Державних премій в галузі науки і техніки, а 15 молодих вчених стали лауреатами премії Президента. Вони і сьогоднішні студенти — переможці Всеукраїнського конкурсу наукових робіт — це наш золотий фонд, який, ми впевнені, буде і далі розвивати наукову школу, започатковані багато років тому.

Зроблено значні кроки на шляху комерціалізації інтелектуальної власності. Відкрито стартап-центр «Spark», працюємо з Інноваційним центром Черновецького, який протягом трьох років відбирає кращі стартапи наших молодих вчених. У ео Business incubators найкращі ментори світу дають можливість нашим молодим вченим зрозуміти, як створювати стартапи, їх розвивати, впроваджувати. Це відбивається на конкретних результатах — сьогодні ми маємо близько 30 мільйонів держбюджетної тематики наукових до-

сліджень, близько 20 мільйонів госпдогвірної і велику кількість статей в Scopus та Web of Science.

У світовому рейтингу QS World University Rankings НТУ «ХПІ» посідає третю позицію серед українських університетів, і першу — серед технічних вишів України. У Всеукраїнському рейтингу Top-200 ми займаємо четверте місце.

Продовжуємо успішно розвивати міжнародну освіту. Близько 1500 іноземних громадян є сьогодні нашими студентами, виконують понад 40 міжнародних проєктів Erasmus+ K1 та K2, близько 300 студентів НТУ «ХПІ» кожного року відвідують закордонні університети, де мають можливість долучитися до роботи з найкращою світовою матеріальною базою. Іміжду НТУ «ХПІ» в очі міжнародної спільноти сприяє і викладання на 22 спеціальностях англійською мовою, випускникам 11 спеціальностей видаються подвійні дипломи.

Поліпшенню життя, праці і відпочинку політехніків сприяють соціальна сфера і матеріально-технічна база, в якій керівництво університету вкладає значні кошти. Це — Палац студентів, у якому є близько 20 різних колективів, вісім з яких — народні, і Палац спорту, де займається багато наших студентів, які вибирають призові місця на всеукраїнських, європейських і світових змаганнях. Ми суттєво реконструювали матеріально-технічну базу нашого спортивно-оздоровчого табору, що знаходиться в урочищі Фігуровка, завдяки підтримці Харківської міської ради було виділено 15 млн. грн. для реконструкції стадіону університету, розпочато будівництво власної ліжної бази тощо. Дбаємо не тільки про розвиток матеріально-технічної бази кафедр, факультетів і головного навчального містечка ХПІ, а й про підтримку гуртожитків, велика кількість яких дає можливість поселяти всіх наших студентів.

Як і попередні роки, ювілейний рік, що минає, був наповнений великими й малими звершеннями кожного з нас. Упевнений, що й надалі ми будемо так само віддано і натхненно працювати та зміцнювати наш Політех.

Я хочу щиро привітати всіх політехніків з прийдешніми чудовими, людськими святами — Новим роком і Різдва Христовим! Нехай вони принесуть мир і спокій цілому світові і кожній родині! Щастя всім і здоров'я!

Ксенія Мінакова: молодий науковець, викладач, переможець

Ксенія Мінакова — доцент кафедри фізики, виконує обов'язки голови ради молодих науковців інженерно-фізичного інституту НТУ «ХПІ». Вона з легкістю поєднує наукову, викладацьку, організаційну та професійну роботу. Ксенія постійно підвищує свою викладацьку майстерність, зокрема, переймаючи досвід у закордонних колег. Вона є членом Міжнародного оптичного товариства (OSA) та Міжнародного товариства з оптики та фотоніки (SPIE). Саме за її ініціативи та під безпосереднім керівництвом молоді науковці-політехніки організували та провели XVI Міжнародну конференцію з практичної науки «Hands-on Science». Захід об'єднав популяризаторів науки і STEM-освіти світового рівня (США, Велика Британія, Уругвай, Гана, Чеська Республіка, Португалія). Сьогодні наш університет має суттєві напрацювання в напрямку популяризації STEM-освіти серед школярів: науково-популяризаційні проєкти, які стали вже для нас традиційними — «Канікули з Політехом», «Суботи з Політехом», «Science is Fun!», «Вулична Фізика» та Hands-on Science. Без перебільшення можна сказати: засновником цього напрямку стала саме Ксенія.

Її наукові здобутки також неодноразово відзначалися як у нашому університеті, так і загальнодержавними конкурсами. Ксенія Мінакова є лауреатом іменної стипендії Харківської обласної держадміністрації імені К.Д. Синельникова в галузі фізики і астрономії для молодих вчених. Лише цього року вона здобула перше місце в конкурсах «Кращий молодий науковець НТУ «ХПІ», «Найкращий молодий науковець Харківщини» та стала стипендіатом Кабінету Міністрів України! Ксенія із задоволенням долучається до рецензування наукових статей, в тому числі, в Міжнародних журналах, є редактором науково-популярного онлайн журналу.

Вона шанобливо ставиться до студентів, намагаючись простими словами та з залученням конкретних життєвих прикладів пояснити лекційний матеріал зі своєї дисципліни — фізики; із задоволенням долучається до керування науковими роботами Малої академії наук.

Тож, із впевненістю можемо сказати, що Ксенія Мінакова — одна з найактивніших молодих науковців нашого університету!
Богдан Стисло, голова Ради молодих науковців НТУ «ХПІ», доцент кафедри промислової та біомедичної електроніки.

Серед 123 молодих вчених українських закладів вищої освіти, яким призначена стипендія Кабінету Міністрів України, доцент кафедри фізики НТУ «ХПІ» Ксенія Мінакова і доцент кафедри передачі електричної енергії Дмитро Данильченко (на знімку). Вони стали також переможцями III обласного конкурсу «Найкращий молодий науковець Харківщини».

«Якщо бажаєш присвятити науці своє життя»

Життєвий шлях. Як важливо не «прогальмувати» на його старті, вже в перші десятиріччя визначитися з метою і наполегливо працювати до неї. Можна з впевненістю сказати, що це вдалося нашому герою. Дмитро Данильченко, закінчивши в 2012 році Запорізький національний технічний університет, згодом став харківським політехніком. Вже в 2018 році тут захистив дисертацію на тему «Захист ліній електропередавання з захищеними проводами від прямих ударів блискавки» (науковий керівник професор С.Ю. Шевченко). Коло наукових досліджень доцента кафедри передачі електричної енергії Дмитра Данильченка органічно поєднується з одним із провідних напрямів досліджень кафедри впродовж багатьох років — захистом електричних ліній від перенапруг. Він займається розробками математичних моделей для дослідження захисту електричних мереж, будівель та споруд від перенапруг; експериментальних моделей для досліджень ураження прямими ударами блискавки об'єктів електроенергетики; засобів врахування втрат електричної енергії в ізоляційних конструкціях електричних мереж та ін. З його наукові статті включено до наукометричної бази Scopus, як викладач, він прагне передавати свої знання, найновішу наукову інформацію студентам, володіє як державною, так і іноземною мовами.

Актуальними науковими проблемами, над якими працює сам, Дмитро Олексійович зумів зацікавити студентів, на кафедрі «Передача електричної енергії» вони об'єднані в студентське наукове товариство «Electrolitum», де мають змогу брати участь у наукових дослідженнях, реалізовувати власні проєкти. Один із менторів цього товариства — доцент Дмитро Данильченко, під його керівництвом студент групи ЕН-118В Валерій Обухов виконав роботу «Моніторинг розподілу напруженості електричного поля біля пілопори і падіння напруги по довжині гірлянди ізоляторів лінії понадвисокої напруги за допомогою БПЛА» і став призером у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

На запитання редакції відносно його покликання, Дмитро Данильченко відповів: «На мою думку сьогодні наукою займаються ті люди, які мають бажання та хист до цього, це як хобі, якому бажаєш присвятити своє життя. В нашому університеті ми відчуваємо намагання керівництва допомогти молодим науковцям, проте не вся молодь затримується, і залишаються дійсно «фанати» свої справи».

Від редакції можемо додати, що таких в НТУ «ХПІ» немало, про що свідчать численні нагороди молодим вченим, якими держава щороку їх відзначає.

Розмоляла Світлана Землянська.

Святкування 135-річчя НТУ «ХПІ»

25 листопада політехніки відсвяткували ювілей альма матер. І хоча цього року ми були поставлені в нові умови, продиктовані пандемією, і більшість привітань звучали онлайн, свято відбулося!

Розпочали урочистості з поздоровлення в. о. ректора НТУ «ХПІ» професора Євгена Сокола: «Сьогодні ХПІ — великий університет, в якому навчається близько п'ятнадцяти тисяч студентів, інститути та факультети охоплюють головні напрями розвитку технічної, економічної та соціально-гуманітарної освіти. За ці роки створено славетні наукові школи, біля витоків яких стояли такі видатні вчені, як лауреат Нобелівської премії Л.Д. Ландау, академіки М.М. Бекетов, С.С. Уразовський, В.І. Атрощенко, А.С. Бережной, А.П. Філіпов, А.М. Підгорний та багато інших. І що сьогодні дуже важливо — всі ці школи продовжують розвиватися, їх підхопили молоді вчені, які дали новий поштовх розвитку напрямів, які були започатковані багато років тому».

І щоб не перервався зв'язок поколінь, щоб ХПІ продовжував крокувати вперед і розвиватися, створюються усі умови для реалізації і розвитку студентів, відкриваються бізнес-інкубатори та стартап-центри. Один із них — «SPARK» НТУ «ХПІ», на відкритті якого побували гості: представники Міністерства освіти і науки України, Харківської облдержадміністрації, Харківської міської ради, бізнес-інкубаторів: ео Business Incubators, Chernovetsky Investment Group (SIG), молоді вчені НТУ «ХПІ» (на знімку). Головне завдання Центру — підтримка стартапів на всіх етапах розвитку: від розробки ідеї до її комерціалізації, а цільовою аудиторією «SPARK» стануть молоді вчені, студенти та школярі, з якими працюватимуть інвестори, представники фондів, провідних консалтингових агентств, бізнесмени як України, так і США.

У цей же день в. о. ректора НТУ «ХПІ» Євген Сокол та керівник консультативного центру для підприємців «Дія Бізнес» Анастасія Кучерява підписали Меморандум про співпрацю. Цей документ передбачає створення спільної інкубаційної програми «Kharkiv Science Camp», учасники якої отримають менторську підтримку бізнес-ідей.

Продовжилося святкування 135-річчя марафоном привітань від колег і партнерів з України та зарубіжжя, органів влади, бізнес-структур, наукових установ, випускників.

Завершується рік, кожен із нас підводить підсумки, і маємо надію, що попри складну ситуацію і безліч викликів, що кидає нам час, 2020-й був сповнений приємних подій, приніс свої здобутки і перемоги. Для Олени Миколаївни Нікуліної рік дійсно став визначним — вона захистила докторську дисертацію «Методи, моделі та інформаційна технологія оптимізації управління складними динамічними системами (на прикладі енергоблоку АЕС)». Цю глибоку і цікаву тему Олена Миколаївна почала вивчати ще студенткою, тож докторська — результат багаторічної праці. І цей шлях вона пройшла разом із науковим керівником — прекрасною людиною, професором Валерієм Петровичем Северином.

— Це актуальне дослідження важливе для української енергетики, адже спрямоване воно на вивчення і розробку інформаційних технологій оптимізації управління складними динамічними системами, якими є реактори АЕС. Така оптимізація підвищує надійність, точність та якість управління енергоблоку. Мої дослідження проводились у рамках ініціативних науково-дослідних робіт МОН України на кафедрі радіоелектроніки за темами «Розробка методів і алгоритмів багатопільової оптимізації радіоелектронних та автоматичних систем», де я була керівником, та на кафедрі системного аналізу та інформаційно-аналітичних технологій за темами «Розробка математичних моделей систем автоматичного управління енергоблоку АЕС для аналізу маневреності енергоблоку» і «Розвиток методів багатокритеріального аналізу та синтезу систем автоматичного керування енергетичними процесами», де я була відповідальним виконавцем.

Взагалі моє життя пов'язане із Політехом. Мій батько Микола Кузьмич Бубнов закінчив ХПІ в 1974 році за фахом «прикладна фізика». Диплом ХПІ з цієї ж спеціальності у 2001-му отримав мій брат Ігор, який навчався на кафедрі радіоелектроніки. Зараз він — кандидат фіз.-мат. наук і працює в НДІ радіоастрономії, а також викладає в університеті ім. В.Н. Каразіна. Я ж закінчила Політех у 2002 за спеціальністю «Прикладна математика» кафедри системного аналізу і управління. А згодом, у 2009 році, мене запросив на кафедру радіоелектроніки завідувач професор Ігор Феліксевич Домнін, як гаранта нової спеціальності — спеціалізовані комп'ютерні системи. Саме тут я й захистила свою докторську. 3 жовтня кафедру очолює Наталія Олексіївна Кузьменко, і я бажаю їй успіхів, сил і удачі!

У вересні я перейшла працювати на кафедру програмної інженерії та інформаційних технологій управління за запрошенням завідувача професора Михайла Дмитровича Годлевського. Це рішення було нелегким, але я вірю, що усе на краще.

Також 2020-й був визначним для моєї родини — династія продовжується, і ХПІ радо відкрив двері третьому поколінню політехніків! Мій племінник Антон Бубнов (золотий медаліст і кращий учень школи «Обдарованість» 2019–2020 навчального року) вступив на кафедру комп'ютерної математики та аналізу даних (завідувач професор Л.М. Любчик). Антон обрав прикладну математику, і мені дуже приємно, адже це моя спеціальність.

Напередодні Нового року дуже хочеться сподіватися на краще. Ми переможемо пандемію. На жаль, цей рік забрав у нас багатьох хороших і близьких людей.

А плани на 2021-й грандіозні: отримати вчене звання професора. Також я плекаю надію, що старша донька Ірина Нікуліна, учениця 11 класу, продовжить династію політехніків, а мій брат захистить докторську.

І я бажаю усім, і собі особисто, щоб наші мрії здійснилися! З новим роком, Політехнічний!

Розмовляла Марина Абрамчук.

На знімку: Олена Миколаївна Нікуліна та професор Валерій Петрович Северин.

ПАМ'ЯТИ КОЛЛЕГ

Невосполнимая утрата

Коллектив кафедры программной инженерии и информационных технологий управления с глубоким прискорбием сообщает, что 14 октября 2020 года на 71-м году жизни ушел из жизни наш коллега, выдающийся педагог, учёный, профессор, кандидат технических наук А.Е. Голоскоков.

Вся трудовая жизнь Александра Евгеньевича была связана с Политехом, где он прошел путь от студента до профессора. Он отдавал свой талант, свои силы и знания нашему вузу: вел педагогическую деятельность, активную научную работу, на протяжении многих лет работал заместителем декана факультета информатики и управления, учёным секретарем специализированного совета по защите диссертаций.

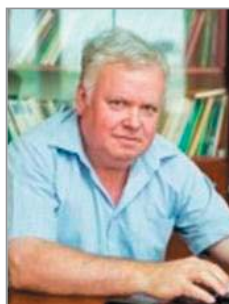
На счету Александра Евгеньевича — более 150 научных публикаций, он подготовил к защите двух кандидатских диссертаций, на протяжении многих лет вел фундаментальные для будущих специалистов дисциплины: «Теория вероятностей», «Математическая статистика», «Нечеткая технология обработки информации», «Интеллектуальный анализ данных», «Основы управления сложными системами». Студенты и коллеги высоко ценили профессионализм Александра Евгеньевича, его активную жизненную позицию, твердость характера, силу духа.

Коллектив кафедры скорбит по поводу невозможной утраты и выражает сочувствие и поддержку семье Александра Евгеньевича.

Храним светлую память

14 октября 2020 г. на 67-м году ушел из жизни профессор кафедры системного анализа и информационно-аналитических технологий Л.Б. Кашеев.

Леонид Борисович отдал больше 35 лет своей жизни кафедре системного анализа и информационно-аналитических технологий. По праву он считался одним из лучших преподавателей кафедры. Его уважали и искренне любили студенты и коллеги. Леонид Борисович был настоящим профессионалом высокого уровня и примером для преподавателей, наставником для многих поколений выпускников кафедры, которые сохраняют о нем светлую память.

Коллектив кафедры САИТ приносит глубочайшее соболезнование близким и родным Леониди Борисовича.

У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ ТАНКОВИХ ВІЙСЬК НТУ «ХПІ»

НАГОРОДА ЗНАЙШЛА СВОГО ГЕРОЯ

Начальник Військового інституту танкових військ НТУ «ХПІ» полковник Олександр Серпухов вручив відзнаку командувача об'єднаних сил — медаль «За звитягу та вірність» курсанту 1-го курсу факультету озброєння та військової техніки старшому солдату Павлу Валігурі, який сумлінно виконав службовий обов'язок в районі проведення операції об'єднаних сил на території Донецької та Луганської областей.

ДЕНЬ СЕРЖАНТА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Відповідно до Указу Президента України від 19 квітня 2019 року №153/2019 в Україні встановлено свято День Сержанта Збройних Сил України, яке відзначається щорічно 18 листопада.

З метою вшанування мужності й героїзму у боротьбі за свободу, незалежність і територіальну цілісність України, начальник Військового інституту танкових військ полковник Олександр Серпухов привітав представників сержантського корпусу навчального закладу з професійним святом. Кращим військовослужбовцям вручили відзнаки Головнокомандувача Збройних Сил України, грамоти й подяки.

КРАЩИЙ ВЗВОД РАДІАЦІЙНОЇ, ХІМІЧНОЇ, БІОЛОГІЧНОЇ РОЗВІДКИ

На початку листопада, відповідно до Плану підготовки Збройних Сил України на 2020 рік, на навчально-тренувальному комплексі смт Подвірки відбувся конкурс на кращий взвод радіаційної, хімічної, біологічної розвідки Збройних Сил України.

Впродовж трьох днів кращі взводи РХБ розвідки Сухопутних військ, Військово-Морських Сил, Десантно-штурмових

військ, Сил підтримки Збройних Сил України змагалися за перше місце. Перед змаганнями начальник військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту — начальник управління радіаційного, хімічного, біологічного захисту Командування Сил підтримки Збройних Сил України полковник Дмитро Гомель побажав усім учасникам наснаги, витримки та сил на шляху до перемоги. За результатами проведеного конкурсу на визначення кращого взводу РХБ розвідки Збройних Сил України команда Військового інституту танкових військ НТУ «ХПІ» посіла 1 місце. Переможців конкурсу нагородили кубками, грамотами та грошовими сертифікатами.

Олександр Срібний, офіцер відділення морально-психологічного забезпечення, лейтенант.

Актив СтудАльянсу

*Студенти – це такий народ,
Який не може без пригод,
А їх, до речі, вистачає:
Підступна сесія чекає,
Чи причепився викладач –
Тоді уже хоч сядь та й плач...
А лекції такі схожі –
Нудні. Студент сидить не може,
Та як приходить семінар,
Студенту враз якийсь тягар:
Його не видно із-за парти,
Йому уже і не до жартів,
Та викладач хоч в окулярах,
Присутніх відміча на парах,
Тоді й приходять перездачі
І знов студент ридас-плаче...
Але всі теми позадає –
Дивись – стипендія вже є.
Професія «студент» – це класно,
Хоча, на жаль, короткочасно:
Тож я спішу всіх привітати:
З яскравим новорічним святом!*

НАШЕ ІНТЕРВ'Ю

СтудАльянс в період карантину

На вопросы «Политехника» отвечает один из активистов студенческого самоуправления «СтудАльянс» Василий Ботезат (КН-4196).

— Расскажи, пожалуйста, почему ты вступил в эту организацию?

— По приглашению главы СтудАльянса Анастасии Капитан вступил, потому что хочу сделать университет и студентов лучше, а также получить soft skills (гибкие навыки). Стареется сделать обучение в ХПИ максимально комфортным и незабываемым. Мы занимаемся различными вопросами, от защиты прав студентов до организации мероприятий для скрашивания досуга. Ежегодно мы проводим более 20 проектов.

— Чем сейчас занимается СА? Какие мероприятия проводит?

— Это различные мероприятия, такие как: «Хакатон», «Брейн ринг», «Мюзик Стоп», «Медиа Школа», «Мистер ХПИ», «Мисс ХПИ», «Свой среди Чужих» и многие другие.

— Как пандемия повлияла на работу СА?

— Она дала нам ощутимый толчок для развития проведения мероприятий в онлайн формате. С новыми, и уже проведенными, вы можете ознакомиться в социальной сети Инстаграм.

1. **DataArt IT NonStop 2020** — международная онлайн-конференция, посвященная новейшим достижениям в области облачных технологий (Cloud) искусственного интеллекта (AI), машинного обучения (ML). З насыщенных дня и 3 потока крутейшего контента о процессе и умении анализировать данные, мультизадачность ИИ, этику в области ИИ, безопасность в Cloud. Политех и Студенческий Альянс предоставляет возможность бесплатно посетить DataArt IT NonStop 2020! Мы разыгрывали 15 бесплатных пригласительных!

2. **Квест.** Забыли? А мы напомним! Территория ХПИ все еще кажется тебе огромной и запутанной? Тогда приходи на Первоквест и поймешь, что все намного проще, чем кажется. Собери команду из 5 друзей и докажи, что вы лучшие!

3. **Первоквест** с профкомом студентов на территории Политеха. Неделея учёбы первокурсников в университете уже позади, а ты до сих пор путаешься в корпусах и аббревиатурах? Самое время покончить с этой проблемой, и мы с удовольствием тебе поможем!

СтудАльянс и профком студентов подготовили для тебя целый квест по территории Политеха. Благодаря ему, ты сможешь лучше ориентироваться и будешь «как рыба в воде». Соберитесь в лучшую команду, но не более 5 человек, приходите к нам и докажи всем, что вы — лучшие!

— *Поделись своими впечатлениями об этой организации самоуправления!*

— Студенческие годы — самая долгожданная и волнующая пора в жизни вчерашнего абитуриента. В это чудесное время перед студентом открывается бесчисленное множество перспектив и возможностей стать первоклассным специалистом, реализовать себя как лидера, найти применение всем своим способностям и талантам. Благодаря ОСС «Студенческий Альянс» НТУ «ХПИ» все эти возможности доступны каждому студенту харьковского Политеха!

Сейчас Студенческий Альянс — это лучшее студенческое самоуправление Харькова. Такие проекты, которые проводим мы, не проводит никто, я очень рад, что попал в его актив и познакомился с такими ребятами. Будь первым со СтудАльянсом!

Подготовил Владислав Назаренко.

